

Rheolau Chwaraeon yr Urdd

2024-25

Cystadlaethau Ysgolion
Cynradd

Urdd

 ChwaraeonyrUrdd

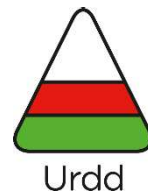

02922 405 345

 ChwaraeonUrdd

chwaraeon@urdd.org

Rheolau Cyffredinol Cystadlaethau Chwaraeon yr Urdd

1) Trefn Cystadlaethau

Mi fydd mwyafrif o'r cystadlaethau yn cael eu chynnal yn ystod diwrnod ysgol a mi fydd ofyn i dimau cofrestru yn brydlon o 09:00yb i ddechrau am 10:00yb. Rydym yn ofyn bod ysgolion yn brydlon er mwyn sicrhau bod y cystadleuaeth yn rhedeg ar amser. Mi fydd y swyddog sy'n trefnu'r cystadleuaeth yn rhannu wybodaeth ynglŷn a pryd mae disgwyl i'r cystadleuaeth dod i ben. Mi fydd angen i ysgolion cadarnhau bod nhw gallu cyflawni pob gêm er mwyn iddyn nhw gallu parhau i'r gemau terfynol.

2) Pwyntiau yn y gemau grŵp

Mi fydd y strwythur pwyntiau olynol yn cael eu defnyddio ar gyfer pob cystadleuaeth rhanbarthol chwaraeon yr Urdd.

3 pwynt am ennill gem | 1 pwynt am gem cyfartal | 0 pwynt am colli gem

Os mae timau yn gyfartal ar bwyntiau o fewn y grŵp ar ôl i pob gem cael eu chwarae, mi fydd y cynllun olynol yn cael eu ddilyn.

- 1: Goliau wedi sgorio (y tîm sydd wedi sgorio mwyaf o goliau)
- 2: Goliau ildwyd (y tîm sydd wedi ildio'r lleiaf o goliau)
- 3: Canlyniad 'Head to Head' y gem grŵp, rhwng y timau cyfartal
- 4: Taflu ceiniog rhwng y hyfforddwyr y timau sy'n cyfartal

Os mae tîm yn tynnu allan o'r gystadleuaeth cyn cwblhau pob gêm bydd 'bye' yn cael ei rhoi i bob gêm mae nhw wedi ac wedi'i trefnu chwarae. Bydd sgôr penodol ar gyfer y camp yn cael eu penodi i'r gemau sy'n cael eu nodi fel 'bye'.

Os bu angen gweithio allan yr 2ail safle gorau a mae'r grwpiau yn anghyfartal, dyma'r rhestr o ffactorau, mewn trefn, sydd angen cysidro wrth ystyried pwy sy'n mynd trwodd:

1. Nifer o gemau wedi colli
2. Nifer o gemau gyfartal
3. Cyfartaledd Goliau wedi sgorio
4. Cyfartaledd Goliau wedi ildio
5. Taflu ceiniog

3) Canlyniad rownd terfynol (rheol wahanol i'r criced)

Bydd enillwr gêm o fewn y rownd derfynol yn mynd trwy i'r rownd nesaf, bydd y tîm sy'n colli allan o'r gystadleuaeth.

Os mae'r gêm yn gyfartal ar ôl diwedd amser arferol bydd 'cais/gôl aur' yn cael ei chwarae (heb law am pêl-rwyd lle bu amser ychwanegol yn cael eu chwarae cyn y gôl aur). Mi fydd angen taflu ceiniog i weld pwy sy'n cael y meddiant cyn amser ychwanegol/cyfnod gôl aur. Yn y pêl-droed mi fydd ciciau o'r smotyn yn ddilyn y cyfnod gôl aur – gorau o 5 cic, os maen dal yn gyfartal, 'knock-out'. Yn cystadlaethau rygbi / pêl-rwyd mi fydd taflu ceiniog yn dilyn gôl aur os yw hi dal yn gyfartal ar ôl y cyfnod cais/gôl aur.

4) Chwaraewyr

Mae hawl i uchafswm o 12 chwaraewr fod yn rhan o carfan.

Gall unigolion o flwyddyn 4 chwarae yn y cystadlaethau bl.5-6 pêl-droed, pêl-rwyd a Rygbi Tag os mae tîm angen fwy o chwaraewyr. Mi fydd angen i'r ysgol cael llythyr o ganiatâd gan riant y plentyn o bl.4 wedi'i arwyddo er mwyn iddyn nhw fod yn gymwys i chwarae. Cysylltwch â'r swyddog chwaraeon lleol i dderbyn copi o'r llythyr.

Nid oes hawl i unrhyw un o blwyddyn 4 chwarae yn y cystadleuaeth rygbi agored bl.5-6. Nid oes hawl i unrhyw un o blwyddyn 2 chwarae yn unrhyw cystadleuaeth i blynnyddoedd 3 a 4.

Mae cystadlaethau Ysgolion Cynradd Chwaraeon yr Urdd wedi'i chategoreiddio fel unai cystadlaethau i ferched, cymysg neu agored. Mae hawl i gyfranogwyr cystadlu o fewn y categori maent yn cysylltu gyda mwyaf. I weld datganiad llawn trawsrywiol cystadlaethau Chwaraeon yr Urdd dilynwch y ddolen: <https://bit.ly/DatganiadCystadlaethau>

Cystadleuaeth Gymysg: Welwch y rheolau i weld faint o fechgyn a faint o ferched sydd angen bod mewn tîm

Cystadleuaeth Agored: Gall hyn fod yn unrhyw gyfuniad o ferched neu fechgyn (gallwch chi chwarae gyda thîm llawn ferched neu dîm llawn bechgyn).

Rhaid i ysgolion sydd wedi'i ffederaleiddio cydymffurfio gyda'r rheolau olynol i allu cymryd rhan mewn cystadlaethau Chwaraeon yr Urdd: [Rheolau Ysgolion Ffederasiwn](#)

Rhaid mynychu gyda o leiaf 7 chwaraewr (heblaw Criced 50|50). Mewn achos lle nad oes gan dîm 7 chwaraewr sy'n medru chwarae o ganlyniad i anaf neu salwch ar y diwrnod mae'n rhaid bod y ddau dîm dechrau gyda'r un nifer o chwaraewyr ar y cae.

Os mae chwaraewr yn derbyn cerdyn coch bydden yn cael ei anfon i ffwrdd o'r cae am weddill y gêm a bydd dim hawl gan y chwaraewr cymryd rhan yn weddill y gystadleuaeth.

5) Eilyddion

Does dim cyfyngiadau ar nifer o eilyddion, gall gwneud newidiadau yn ystod unrhyw doriad mewn gem ar yr amod bod y dyfarnwr yn hapus ac yn ymwybodol (heb law am bêl-rwyd – welwch y rheol am eilyddion pêl-rwyd isod).

Bydd unrhyw chwaraewr sy'n dod i ffwrdd o'r cae oherwydd anaf i'r pen angen cael ei asesu gan y tîm cymorth cyntaf cyn chwarae eto. Cyfrifoldeb yr athrawon yw sicrhau fod chwaraewyr yn cael ei hasesu.

6) Aelodaeth

Rhaid i bawb sy'n cymryd rhan mewn cystadleuaeth chwaraeon yr Urdd bod yn aelod o'r Urdd (cyfrifoldeb yr ysgol yw cadarnhau hyn). Hoffwn eich atgoffa bod aelodaeth ar gael am £1 i unrhyw unigolion sy'n derbyn cymorth ariannol. Mae hawl i'r Urdd anfonebu ysgol os nad yw cystadluwyr yn aelod o'r Urdd. Am rhagor o wybodaeth ynglŷn a sut mae unigolion yn gallu ymaelodi gyda'r Urdd plîs dilynwch y ddolen: <https://www.urdd.cymru/cy/ymuno/>.

7) Dyfarnwyr

Mae penderfyniad y dyfarnwyr **yn derfynol**. Os mae unrhyw unigolion neu dimau yn amharchus i staff neu ddyfarnwyr gall arwain at y tîm yn colli ei le yn y gystadleuaeth. Darllenwch fwy am gòd ymddygiad yr Urdd yma: <https://bit.ly/3qLe8ne>

Mae hawl i'r Urdd gweithio gyda dyfarnwyr i addasu'r rheolau i cyfateb a'r safon neu amodau tywydd.

8) Sgorio

Bydd dyfarnwyr yn sgorio gemau (heb law am gemau pêl-rwyd). Mae'n rhaid i hyfforddwyr y ddau dîm arwyddo'r cerdyn sgôr ar ôl diwedd y gêm. Os oes anghytundeb rhwng y hyfforddwyr, gair y dyfarnwyr / staff chwaraeon yr Urdd fydd y penderfyniad terfynol.

9) Meddygol

Dylai timau bod yn ymwybodol fod cymryd rhan mewn cystadlaethau chwaraeon yn dod a pherig anafiadau. Rydyn yn gofyn fod timau yn dod ac offer cymorth cyntaf syml megis plasteri.

Mi fydd yr Urdd yn sicrhau fod goruchwyliaeth cymorth cyntaf digonol ym mhob cystadleuaeth. Cyfrifoldeb athrawon yw sicrhau fod y gwasanaethau yma yn cael ei ddefnyddio a bod unrhyw bryderon iechyd yn cael ei hasesu.

Mae'n hanfodol fod timau yn cysylltu gyda'r Urdd i sôn am unrhyw amodau iechyd perthnasol am unrhyw gyfranogwyr.

Os mae dyfarnwr/staff chwaraeon yr Urdd yn pryderu dros iechyd unigolion mae ganddynt yr hawl i atal chwaraewyr rhag cymryd rhan.

10) Gwisg

Nid oes hawl gwisgo eitemau miniog yn y gwallt neu emwaith (gan gynnwys clustlysau) wrth chwarae bod resymau meddygol yn caniatáu.

Rhaid gwisgo gwisg chwaraeon addas gan gynnwys esgidiau/boots gan dibynnu ar y tirwedd.

11) Cyffredinol

Os nad ydych yn caniatáu tynnu lluniau o ddisgybl/disgyblion, cysylltwch â'r swyddog yr Urdd sy'n trefnu'r gystadleuaeth. Mae fwy o wybodaeth ar gael am ffotograffiaeth yn bolisi ffotograffiaeth yr Urdd:

https://www.urdd.cymru/files/8617/1984/4910/Telerau_ac_amodau_2024-25.pdf

Bydd rhan fwyaf o'r gystadlaethau yn cymryd lle mewn ardaloedd gyhoeddus. Cyfrifoldeb hyfforddwyr/athrawon yw sicrhau fod plant yn ymddwyn yn briodol yn ystod y dydd. Rydyn yn gofyn eich bod yn rhoi pob darn o sbwriel yn y biniau darpared.

Cyfrifoldeb yr ysgol yw cadarnhau fod ratio addas rhwng athrawon a phlant i edrych ar ôl y plant sy'n cymryd rhan yn y gystadleuaeth. Rydym yn ofyn bod o leiaf un athrawes/athro/hyfforddwr i bob tîm sy'n mynychu.

Cyfrifoldeb yr hyfforddwyr yw sicrhau fod eu tîm/timau wrth y cae ar amser. Gofynnwn i dimau bod yn barod wrth y cae/cwrt o leiaf 5 munud cyn i'r gem cychwyn er mwyn dewis pwy sydd am gael y gic/tafliad o'r ddechrau.

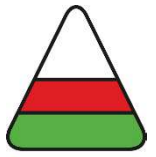
Os mae tîm yn hwyr gall arwain at gollir gêm.

Mi fydd yr Urdd yn cadarnhau os oes hawl i rhieni mynychu digwyddiad neu ddim. Mae'r Urdd efo hawl gwrthod mynediad i rieni/gwylwyr. Rhaid i unrhyw cyfathrebiad am cystadlaethau dod gan yr ysgol, ni fydd yr Urdd yn delio gyda unrhyw cwynion gan rhieni/gwylwyr.

12) Chwarae Teg

Hoffwn diolch i chi am dangos diddordeb yn ein cystadlaethau chwaraeon. Mae'r cystadlaethau yma yn cael eu drefnu er mwyn datblygu sgiliau chwaraeon ond hefyd sgiliau cymdeithasol pobl ifanc yng Nghymru, a rhannu gyda nhw pwysigrwydd o chwarae teg. Felly, plis cefnogwch ni gyda ein nod o greu awyrgylch positif a parchus i'r rhain sy'n cymryd rhan.

Pob lwc a mwynhewch!

Urdd

Pêl-rwyd Cenedlaethol Cynradd – Merched

Merched Blwyddyn 5 a 6 (Caniateir blwyddyn 4 i gymryd rhan gyda chaniatâd rhiant)

Gêm Rownd Terfynol: Os bydd gem gyfartal yn y rowndiau terfynol, bydd tri munud bob ffordd yn ychwanegol i chwarae. Os mae'r gem dal yn gyfartal bydd uchafswm o 4 munud o 'gôl aur' yn cael ei chwarae – tîm gyntaf i sgorio sy'n ennill.

Rheolau a Chyfarwyddiadau Cyffredinol

Cafodd y rheolau yma eu cynllunio gan Bêl-rwyd Cymru er mwyn annog cyfranogiad ac i arwain at y gêm lawn i oedolion. Yr athroniaeth tu ôl y rheolau yw annog pobl i gymryd rhan a rhoi'r pwyslais ar gael hwyl, diogelwch a datblygu sy'n addas i oed a lefel y chwaraewr. Caniateir 7 aelod o'r tîm ar y cwrt. Gall y chwaraewyr fynd i'r ardaloedd canlynol:

GS = 1, 2 - yn Gymraeg **S** (Saethwr)

GA = 1, 2, 3 - yn Gymraeg **YG** (Ymosodwr Gôl)

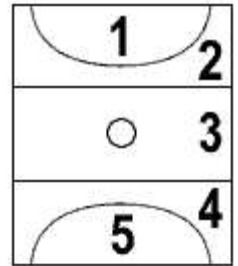
WA = 2, 3 - yn Gymraeg **AY** (Asgellwr Ymosodol)

C = 2, 3, 4 - yn Gymraeg **C** (Canolwr)

WD = 3, 4 - yn Gymraeg **AA** (Asgellwyr Amddiffynnol)

GD = 3, 4, 5 - yn Gymraeg **AG** (Amddiffynnwr Gôl)

GK = 4, 5 - yn Gymraeg **G** (Golgeidwad)

Rheolau'r Gystadleuaeth

Mae rheolau oedolion yn cael ei gweithredu gyda'r amodau olynol yn cael ei chysidro:

- **Llacio'r rheol 3 eiliad (hyd at 5 eiliad)** er mwyn rhoi amser i chwaraewyr adennill eu cydbwysedd a gwneud penderfyniadau - sydd angen mwy o amser ar y lefel hon
- **Llacio'r rheol ynglŷn â throedwaith**, rhoi amser i chwaraewyr adennill cydbwysedd, ond peidio â symud i lawr y cwrt (bydd hyn yn cael ei rheoli ar sail barn y dyfarnwr)
- **Rhaid i chwaraewyr fod 3 troedfedd oddi wrth y traed glanio'r person gyda'r bêl**
- Llacio'r rheol ailchwarae, yn enwedig wrth chwarae y tu allan mewn tywydd oer/gwlyb (bydd hyn yn cael ei rheoli ar sail barn y dyfarnwr)
- **Gorfodi'r rheol ynglŷn â chyffwrdd corfforol**
- Dim cosb am daflu i mewn yn anghywir, yn lle hynny egluro i chwaraewyr y ffordd gywir. Ar ôl dau achos o daflu mewn yn anghywir gan yr un chwaraewr, mi fydd wedyn yn cael eu cosbi.
- Rhoi eiliad i chwaraewyr fynd yn ôl i safle ar ochr, cosbi'r chwaraewyr os yw'n aros mewn safle camochri ac yn effeithio ar y tîm sydd ddim yn torri'r rheol (chwarae'r mantais)
- Mae'r postyn sydd uwchben y cylch (pan fydd yn rhaid disgyn y pyst) 'tu allan i'r cwrt'.
- Pêl maint 4 a taldra pyst gôl ar yr uchder cywir yw 2.74m (9').

Ni all chwaraewr:

- (a) Cicio'r bêl yn fwriadol
- (b) Rhoi mewn i ddwylo neu rollo'r bêl i chwaraewr arall
- (c) Rhoi ei ddwylo ar bêl sydd yn nwylo gwrthwynebwr
- (d) Taflu'r bêl wrth eistedd/gorwedd ar y ddaear
- (e) Dal y postyn gôl fel cymorth i gadw cydbwysedd neu am unrhyw reswm
- (f) Taflu'r bêl dros traean
- (g) Adennill mediant pêl, cyn iddi gael ei chyffwrdd gan chwaraewr arall

Gyffredinol

- Ni fydd amser ychwanegol ar gyfer anafiadau
- Rydym yn gofyn i athrawon/hyfforddwyr **sgorio gemau eu hun**
- Ni chaniateir eitemau o gemwaith neu eitemau miniog yn y gwallt
- Rhaid i chwaraewyr torri ewynnau'n fyr cyn chwarae
- Rhaid i eilyddion cael eu wneud ar hanner amser (os nad oes hanner amser yn cael eu chwarae, rhaid i eilyddion cael eu gwneud yn ystod toriad mewn gêm).